

Міністерство охорони здоров'я України
Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ

Матеріали навчально-наукової конференції
з міжнародною участю
23 березня 2017 року

м. Полтава – 2017

УДК 378.001.1

Друкується за рішенням
вченої ради ВДНЗУ «УМСА»
від 22 червня 2016 р., протокол № 10

Конференція внесена до Переліку проведення міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій здобувачів вищої освіти і молодих учених на 2017 р. (лист Міністерства освіти і науки України від 13.09.2016 р. №1/9-489, п. 42)

Редакційна колегія:

- Ждан В. М.** – ректор академії, головний редактор;
- Бобирьов В. М.** – перший проректор з науково-педагогічної роботи, заступник головного редактора;
- Білаш С. М.** – начальник відділу з науково-педагогічної роботи та організації навчально-наукового процесу, заступник головного редактора.

Члени:

- Беляєва О. М.** – зав. кафедри іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією, відповідальний редактор;
- Лещенко Т. О.** – зав. кафедри українознавства та гуманітарної підготовки;
- Марченко І. Я.** – доцент кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології;
- Кузь Г. М.** – доцент ортопедичної стоматології з імплантологією;
- Маслова Г. С.** – доцент кафедри внутрішньої медицини №1;
- Люлька О. М.** – доцент кафедри хірургії №1;
- Кушнерева Т. В.** – доцент кафедри педіатрії №2;
- Нетудихата О. М.** – зав. навчально-методичного кабінету;
- Левадна В. В.** – методист навчально-методичного кабінету; відповідальний секретар.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ІЗ ФАХУ «ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ»

Потяженко М.М., Соколюк Н.Л., Кітура О.Є., Люлька Н.О., Настрога Т.В., Невойт Г.В.

ВДНЗ України « Українська медична стоматологічна академія»

Обговорюється питання організації самостійної роботи лікарів-інтернів із фаху «Внутрішні хвороби». Особлива увага звертається на інноваційні технології в організації самостійної роботи і використання елементів «симуляційної медицини».

Ключові слова: інтернатура, самостійна робота, інноваційні технології.

Закон України «Про вищу освіту» серед основних завдань вищих навчальних закладів передбачає «забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності» [1].

Практика свідчить, що на післядипломному етапі на перше місце виходять інноваційні методи навчання, що зумовлено потребою в постійному впровадженні новітніх технологій діагностики і лікування, які невинно розширюються, а також постійним збільшенням кількості годин, відведених на самостійну роботу (СР) лікарів-інтернів (ЛІ). Так, у очній частині навчання з 2015 року майже на 30% зменшилося педагогічне навантаження викладача і, відповідно, збільшився час на його наукову, організаційно-методичну та виховну роботу. Звісно, збільшилась і тривалість СР ЛІ.

Інтернатура з фаху «Внутрішні хвороби» розрахована на 2 роки та проходить в очно-заочних частинах навчання. Провідна мета навчання ЛІ – їх підготовка до самостійної лікарської діяльності.

Ефективність СР залежить від індивідуальних особливостей ЛІ, їхньої теоретичної підготовки, наявності відповідних умінь. Оцінюючи рівень можливості інтернів працювати самостійно, організовуючи цю роботу, розробляючи завдання для неї, ми мусимо враховувати різні рівні вміння ЛІ самостійно застосовувати здобуті знання і навички в обстеженні, діагностиці та лікуванні хворих.

Досягти високої ефективності СР можна лише за умов виконання комплексу заходів, що охоплює: 1) чітке планування і нормування цієї роботи в сукупності з іншими елементами навчання; 2) достатнє навчально-методичне забезпечення; 3) створення необхідних матеріально-технічних умов; 4) надання допомоги і контроль за навчально-пізнавальною діяльністю лікарів-інтернів [3].

З метою підвищення ефективності СР ЛІ колектив кафедри розробляє алгоритми оцінки опанування теоретичних знань і практичних навичок як у аудиторний, так і в позааудиторний час, при цьому обов'язково враховується перелік знань, умінь і навичок, передбачений освітньо-кваліфікаційною характеристикою спеціаліста-інтернаста.

СР буде продуктивною, максимально корисною лише тоді, коли ЛІ має позитивне ставлення до навчання, усвідомлює його необхідність і результативність. Тому основне завдання викладача полягає в умілому застосуванні виховних елементів та індивідуального підходу до об'єктивної оцінки кожного інтерна, що сприяє заохоченню і стимулюванню його навчання. Погоджуємося з думкою, що використання постійного самостійного навчання в інтернатурі сприятиме систематизації самоосвіти в майбутньому, посилить інтерес до роботи, відповідно, зростатимуть відповідальність і результативність [4].

Традиційні методи СР – робота з літературою і написання реферативних доповідей. Щоб заохотити ЛІ та підвищити ефективність традиційних методів, на кафедрі проводяться семінарські заняття у вигляді конференцій, під час яких одні інтерни виголошують доповідь, інші виступають у ролі рецензентів. Останнім часом застосовуються мультимедійні реферативні доповіді. Після обговорення відповідної тематики пропонуються тестові завдання з визначення рівня опанування певного матеріалу, при цьому запитання задає не тільки викладач, а й доповідач – лікар-інтерн.

Усе ширше в навчальний процес залучаються елементи «симуляційної медицини». Навчальний план і програма з фаху «Внутрішні хвороби» охоплюють усі розділи внутрішньої медицини з вивченням широкого кола нозологій. Не завжди на практичному занятті викладач може продемонструвати хворого з нозологією, що відповідає темі заняття. Саме тут знадобляться елементи «симуляційної» медицини, які широко застосовуються на кафедрі [2]. Вони можуть мати вигляд клінічної ситуації на папері або гри-презентації. Наприклад, викладач пропонує кож-

ному інтерну віртуально описати скарги, анамнез, об'єктивний стан, схему і дані методів обстеження, лікування та методи профілактики певного захворювання. Лікарі-інтерни отримують індивідуальні завдання з різними варіантами перебігу й ускладнень хвороби. Після цього віртуально створені історії хвороб детально аналізують і обговорюються. Викладач акцентує увагу на допущених помилках і методах їх усунення. Гра-презентація вимагає не тільки знання теми, а і певного акторського мистецтва, що, як виявилось, добре сприймається ЛІ.

Як приклад можемо навести гру-презентацію, проведену на базі кафедри: 2 жовтня 2016 року ЛІ з фаху «Внутрішні хвороби» взяли участь у медико-патріотичному конкурсі професійної майстерності «Лікар-патріот, захисник України». Для учасників конкурсу були підготовлені симуляційні клінічні задачі, розв'язуючи які, необхідно було встановити діагноз і відповідно до наказів МОЗ України здійснити за алгоритмом дії щодо надання невідкладної медичної допомоги. Незважаючи на те, що завдання були складними, учасники продемонстрували добрі знання і командну роботу. Набутий досвід дозволяє рекомендувати в майбутньому впроваджувати в процес навчання ЛІ конкурси з професійної майстерності.

На кафедрі щомісячно проводяться клінічні конференції-розбори, на яких хворого представляють ЛІ. Презентуючи клінічний матеріал, ЛІ активно з'ясовують проблемні питання, на які ґрунтовну відповідь має надати доповідач. У дискусії беруть участь усі учасники конференції: лікарі-інтерни, лікарі-курсанти і викладачі, резюме робить голова конференції – завідувач кафедри. ЛІ, які були найактивнішими в підготовці та проведенні конференції, заохочуються вищими балами на циклових заходах.

Певний час відводиться на СР у Інтернеті, що передбачає пошук інформації й організацію діалогу в мережі; створення тематичних web-сторінок і web-квестів. Це стосується підготовки ЛІ до складання інтегрованого іспиту Крок-3 «Лікувальна справа» як у очній, так і в заочній частинах навчання. Розв'язання тестових завдань із бази «Крок-3» у системі «on-line» дає змогу оцінити рівень знань, перевірити відповіді та результат.

Відповідно до типової програми з фаху «Внутрішні хвороби» ЛІ 2 рази за місяць відвідують нічні чергування, на яких самостійно або з черговим лікарем проводять обстеження хворих і корекцію лікування. Особлива увага надається ургентним і тяжким хворим, які потребують корекції в лікуванні. Результати роботи заносяться в щоденник та обговорюються викладачем за участі всієї групи інтернів.

Згідно з наказом МОЗ України №291 від 19.09.1996 р. кожен ЛІ виконує науково-дослідну роботу з обраної теми. Пошук матеріалу виконується самостійно лікарем-інтерном, керівник роботи лише скеровує і надає рекомендації щодо виконання цієї роботи. Результати доповідаються на щорічних навчально-практичних конференціях ЛІ.

Усе описане вище сприяє активізації навчального процесу: активізації мислення лікарів-інтернів, самостійності в прийнятті рішень, збільшенню часу активного залучення інтернів до навчального процесу.

Таким чином, застосування інноваційних технологій у організації самостійної роботи лікарів-інтернів підвищує її ефективність і проявляється самостійним творчим мисленням, глибокими і міцними знаннями, вмінням виконувати практичні дії, робити висновки і презентації та мати стійку професійну позицію.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 63. – С. 1728.
2. Льовкін О.А. Використання симуляційних технологій при навчанні лікарів невідкладних станів / О.А. Льовкін, К.В. Серіков // Сімейна медицина. – 2015. – № 6. – С.44-45.
3. Мерецький В.М. Роль самостійної роботи студентів в організації навчального процесу / В. М. Мерецький // Медична освіта. – 2015. – № 3. – С. 213-215.
4. Пономарюк Л.П. Організація самостійної роботи майбутніх молодших медичних працівників у процесі фахової підготовки / Л.П. Пономарюк // Наука і освіта. – 2013. – № 1-2. – С. 202-204.